

Макогончук Наталія Віталіївна,
доцент кафедри психології, педагогіки та
соціально-економічних дисциплін
Національної академії Державної
прикордонної служби України імені
Богдана Хмельницького, кандидат
педагогічних наук, доцент

Фурман Каріна Сергіївна,
курсантка Національної академії
Державної прикордонної служби
України імені Богдана Хмельницького

УКРАЇНСЬКИЙ БІЛІНГВІЗМ, АБО ЧОМУ МОВА ВАЖЛИВА

Білінгвізм – це володіння двома мовами, тобто здатність людини вільно (або майже вільно) спілкуватися двома мовами. В Україні білінгвізм має свою специфіку, адже історично склалося, що більшість громадян знають українську та російську мови, а сьогодні дедалі частіше – українську та англійську.

Мова – це носій культури, історії, пам'яті та ідентичності народу. Вона формує світогляд, визначає як ми думаємо, сприймаємо світ і взаємодіємо з ним. Коли мова зникає або витісняється іншою, народ втрачає частину своєї самобутності.

Феномен, за якого більшість українців розмовляють російською, а також українською, є довгостроковим проектом російської імперії. Її мета викреслити Україну з політичної карти світу. Що потрібно зробити, щоб окупувати країну та її націю? Правильно, знищити її культуру, включаючи мову. Однак, це виявилось завданням за додаткові бали. Адже є чималий список законів та постанов, виданих Російською імперією / Радянським Союзом / Росією, метою яких є заборона та знищення української мови.

Які ж були причини такого неспинного бажання знищити українську мову? Спробуємо відповісти на це питання. По суті, причина одна: без України Росія не є тією Імперією, якою вона прагне бути

Українське «відхилення» – це підрив автократичного генетичного коду, який базується на імперіалізмі. (Не кажучи вже про очевидні переваги України, включаючи її географічне розташування, ґрунт тощо). Щоб не зрадити своїм принципам, росія повинна приборкати Україну, завоювати, окупувати, стати переможцем і диктувати свої власні правила.

Якою ж є Росія без України? Перша письмова згадка про Україну з'явилася в 1187 році. Її видатна попередниця, Київська Русь (за новими освітніми вимогами потрібно уживати термін Русь-Україна), існувала з 882 по 1240 рік і відома своєю великою історією. Історія Київської Русі в деякі моменти була навіть більшою, ніж історія відповідних європейських країн. Анна Ярославна (Анна Київська), дочка князя Ярослава Мудрого, одружилася з французьким королем Генріхом I, навчила французів користуватися виделкою. Але не будемо відхилятися від теми. Тим часом, що ми знаємо про російську імперію: Царство Російське було централізованою російською державою від моменту прийняття титулу царя Іваном IV у 1547 році до заснування Російської імперії Петром I у 1721 році (навіть назва «росія» вкрадена у Київської Русі). Наведемо приклад одного красномовного мему, опублікованого посольством США в Києві 22 лютого 2022 року:

Росії потрібна українська історія, як і її культура, бо власної в неї немає. Ідеологія Імперії полягає не в тому, щоб здобувати, а в тому, щоб вкрати. І щоб ніхто не запідозрив злочин, усі свідки, тобто українці, повинні мовчати. Однак, недостатньо перемагати зброєю. Ще більший виклик – змусити українців забути, хто вони, і відмовитися від своєї культури. Пам'ять про гідних попередників унеможлиблює, або принаймні дуже ускладнює, ідентифікацію з

поневолювачами. Це звучить загрозово для Імперії. Тому не випадково російська демократія завжди закінчується українським питанням.

Ось чому українська мова така важлива, адже вона є невід'ємною частиною культури. Ось чому її забороняли безліч разів. Ось чому багатьох українських письменників і поетів, які не погоджувалися схилитися перед Імперією та писати російською мовою на теми, вигідні для росії, репресували, а їхні твори спалювали або, в кращому випадку, забороняли на багато років. Коли підлеглі не можуть говорити, переможці говорять про своє минуле. Лев Толстой, Федір Достоєвський, Олександр Пушкін, Микола Гоголь, Михайло Булгаков тощо. Ці люди – російські письменники, які піддалися імперським нарративам. Їхні твори були поширені та відомі по всьому світу. Леся Українка, Тарас Шевченко, Іван Франко, Василь Симоненко, Григорій Квітка-Основ'яненко – українські письменники і поети, які не менш видатні, ніж їхні російські колеги, але вони так і не мали можливості бути почутими. Це доля поневоленої культури, приреченої на самоізоляцію, бо популярність дарується лише загарбникам. Українські митці мали вибір між славою та гідністю, і багато хто з них обрали друге. І ніхто не може стверджувати, що ми колись відкриємо всю історію, бо оперуємо лише тими спогадами, рукописами, свідченнями, книгами, щоденниками, які збереглися. Важко оцінити, скільки було втрачено назавжди.

Незафіксована історична пам'ять триває лише три покоління.

Як бачимо, позбавлення від української мови призводить до більшої мети – крадіжки української культури та використання її переваг. Тут використовується така формула: немає мови = немає культури = немає країни.

Основні наслідки таких подій – російсько-українська війна, яка розпочалася 24 лютого 2022 року.

Русифікація української нації мала свій вплив. Не такий значний, як був потрібен росії, і саме тому Україна так добре чинить опір, але більший, ніж вона могла собі дозволити, щоб уникнути війни.

Кожен справжній українець вже давно зрозумів та переконався, що саме через лінгвоцид української писемності, в окремі історичні періоди, дозволялося публікувати лише тексти про українське село, щоб прищепити думку, що Україна – це не що інше, як низькоінтелектуальна нація. Багато цінних, цікавих віршів чи романів були заборонені або просто ігноровані. Багато важливих фактів були опущені або їм не приділялося достатньо уваги. Саме тому, в складних умовах сьогодення, кожен українець має бути обізнаним, свідомим щодо збереження національної ідентичності.

Обов'язок кожного українця – доводити та підтримувати цю інакшість, якою відрізняється українська мова та Україна як держава порівняно з росією, усіма можливими способами та вміло протистояти ворожій пропаганді. І важливо, щоб білінгвізм не означав домінування чужої мови над рідною. Адже мовний вибір – це не лише про слова, а про цінності, до яких належить людина.